

İBNÜ'L-CEVZÎ
ALLAH
AŞKI

Çeviri: Cemal Aydın

TASAVVUF
KLASİKLERİ

SUFI
KİTAP

ALLAH AŞKI

İbnü'l-Cevzî

SUFİ KİTAP | 152
tasavvuf klasikleri | 42

tasbib METİN MERGEN

kapak tasarımı RAVZA KIZILTUÇ

1. baskı TÜRK EDEBİYATI VAKFI YAYINLARI

2. baskı Şubat 2020, İstanbul

isbn

ISBN: 978-605-9778-95-4

9 786059 778954

SUFİ KİTAP

Cağaloğlu Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5

Fatih / İstanbul

Telefon: (0212) 511 24 24

sufi.com.tr

sufi@sufi.com.tr

sufikitap

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No:8

Davutpaşa-Topkapı / İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Yayın Grubu bünyesinde faaliyet
gösteren Sufi Kitap'a aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak
gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

İbnü'l-Cevzî Kimdir?.....	7
Sunuş.....	9
Ön Söz.....	11
Allah'ı Sevmek.....	17
Allah Aşkının İki Derecesi.....	23
Allah'tan Kusursuz Aşk İstemek.....	31
Rabbimizin Sevgisini Kazanma Yolları.....	37
Allah Aşkına Yönlendiren Sebepler.....	45
Gerçek Aşkın Belirtileri.....	49
Allah Aşkının İnsandaki Etkileri.....	55
Âşıklar Sevgili'nin Sözü'nü Nasıl Yudumlarlar?..	61
Âşıkların Allah İle Ünsiyeti.....	65
Âriflerin Arzusu Rablerini Görmektir.....	77
Âşıkların Uykusuz Geçen Geceleri.....	83
Âşıkların Rablerine Kavuşmaya Can Atışları....	89
Âşıkların Belâlardan Hoşnut Olmaları.....	103
Rablerinin Aşkıyla Kırık Kalpler.....	111
Ârif Âşıkların Korkusu.....	113
Allah'tan Utanma ve Korkma.....	117
Âşıkların Asaleti.....	121
Âşıkların Sözlerinden.....	129
Kardeşin Güzel Öğütleri.....	133
Korku ve Sevgi.....	137
Son Söz.....	145

İBNÜ'L-CEVZÎ KİMDİR?

Mezar taşına şu mısraların yazılmasını vasiyet etmişti, yazıldı:

*Ey yığınlarca günahla gelenleri
Affedip de bağışlayan Allahım!
Ben de yapıp ettiklerimi silersin,
Evet, silersin diye sana geldim!
Bak işte şimdi senin misafirinim,
Bilirim misafirine ikram edersin!*

Bağdat'ta 1.114 (Hicrî 508) veya 1.116 (H. 510)'da dünyaya geldi ve yine aynı şehirde 597 / 1200 yılı Ramazan ayının bir Cuma gecesinde akşamla yatsı arasında Hakk'a yürüdü.

Ebu'l-Ferec Abdurrahman İbnü'l-Cevzî, altı yaşından itibaren iyi bir eğitim gördü. Çocuk yaşta vaazlar vermeye başladı. Yaşı büyüdükçe ve ilmi arttıkça konuşmaları ve vaazları da daha coşkulu hâle geldi. Ölünceye kadar insanlara vaaz etti, nasihatlerde bulundu ve irili ufaklı 300'ü aşkın eser kaleme aldı. Bugün bu eserlerden elimizde sadece 36 kadarı bulunuyor.

Devlet başkanı yani Halife dâhil, ülkenin bütün üst yöneticileri onun konuşmalarını dinlemeye giderlerdi. Konuştuğu cami kalabalıklara dar gelir, insanlar sokaklara taşardı.

Tıp dâhil zamanındaki bütün ilimleri öğrendi. Hadis, tefsir ve fıkıh (İslâm hukuku) başta olmak üzere bütün dinî ilimler alanında tam bir otorite idi. Bütün bu dallarda, ayrıca tarih ve biyografi sahasında da eserler verdi.

Konuşması son derece güzel ve etkileyici olduğu gibi, yazı üslûbu da fevkalâdeydi. Şiir gibi bir dili vardı.

İlk gençlik yıllarından vefatına kadar örnek bir dindar hayatı sürdürdü. Çoğu günlerini oruçlu geçirir, geceleri teheccüd namazı kılardı.

Vaazları sayesinde yüz binden fazla insan tövbe edip dü-rüstçe ve dindarca yaşama yolunu seçti. Yirmi bin kişinin de hidayetine (Müslüman olmasına) vesile oldu.

Hep güleç yüzlü ve sevimliydi. Hoş sohbetti. Kendisini bir gören bir daha yanından ayrılmak istemezdi. Sağlığına, beslenmesine çok dikkat ederdi. Giyimine de özen gösterirdi. Güzel elbiseler giyer, özellikle de beyaz giyinir ve güzel kokular sürünürdü.

86 yaşında bu dünyadan göçtüğünde yüz binlerce insan cenaze namazına katıldı ve bütün Bağdat halkı onu Rabbine uğurladı.

Allah rahmet eylesin.

SUNUŞ

Sülemî hazretleri “Eğer insanlar nasıl bir Allah’ın kulu olduklarını bir bilselerdi, sevinçten uçarlardı!” der.

Elinizdeki eser, işte o bilgiye ermiş seçkin kulların Allah’a olan sonsuz muhabbetlerini, tarifsiz Allah aşklarını dillendiriyor.

Gerçek Sevgili’nin O olduğunu, O’nun ve Elçisi’nin dışındaki sevgililerin geçici, yanıltıcı ve boş olduğunu bu kitabın sayfaları arasında gezinirken yakinen göreceksiniz.

Var olan o Allah sevginizi bu eserde anlatılanlar daha bir perçinleyecek ve daha bir alevlendirecek ve böylece gerçek bir gönül huzuruna ve ruh dinginliğine kavuşacaksınız.

Kitabı 1990 Beyrut baskısından hareketle ve Fransızcasından da yararlanarak tercüme ettik. Şiirlerin tercümesinde İlir Hacıu’nun yardımlarına teşekkür borçluyuz.

Bu eserin pek çok kişinin Rabbiyle daha sıkı bağlar kurmasına büyük ölçüde yardımcı olacağından eminiz. Çünkü yazarı bütün yazdıklarını kendisi bizzat yaşayarak yazmış seçkin bir ilim, irfan adamı ve bir gönül ehlidir.

Cemal Aydın
Sultanahmet, 12 Eylül 2012

ÖN SÖZ

Rahmân ve Rahîm Allâh'ın Adıyla

Sevdiklerinin gönüllerini muhabbetinin okyanusuna açan ve oradan onlara kendisinin güzel kokularını yayıp koklatan Allah'a hamd olsun.

O Yüce Allah ki dostlarının göğüslerini bilgisinin ışıyla aydınlatır. Nuruyla kalplerini parıltır ve süsler. Dostlarını ilham ettiği korku ile umut arasında tutar. Onları hem muhabbeti, hem de korumasıyla gıdalandırır.

Sen artık onların nasıl bir sevinç ve mutluluk içinde yaşadıklarını hiç sorma!

Ne yüceler yücesidir o Rab! O'nu anıp zikretmek kalpler için kuvvet, gönüller için coşku, hayat için ruh ve ruhlar için hayatın ta kendisidir!

Ne büyüktür o Allah! Korkusundan insanların bedenleri yataklarından uzaklaşır*; O'nun rahmetini umarlar**. Derken onun rahmeti, korkan gönülleri korkulardan uzaklaştırıp yatıştırır ve verdiği sevgiyle kullarının kalplerini huzura erdirir.

* Şu âyete gönderme: *Bedenlerini yataklardan uzak tutup korkarak ve umarak Rablerine yalvaranlar...* Secde, 32/16.

** Şu âyete gönderme: *O'nun rahmetini umar, azabından korkarlar...* İsrâ, 17/57. (Biz bu iki âyetle yetiniyoruz. Çünkü yazarın aşağı yukarı her cümlesinde Kur'ân'daki bir âyete gönderme bulunuyor. İşaret ettiği her âyeti verecek olursak, kitabın hacmi hayli genişleyecektir.)

Bu dünya ancak O'nu anmak ve O'nu bilmekle değer kazanır. Öte âlem ise, ancak O'na yakın olmak ve görmekle güzelleşir. Eğer O, cennette cemalini göstermeyip gizleyecek olsa, cennettekiler, tıpkı cehennemdekiler gibi feryat etmeye başlarlar.

O'ndan gayrısını kendisine ilâh edinen kalp, çürümüş ve kokuşmuş bir kalptir, iyileşmesi de mümkün değildir. O'nun heybetinden ve korku uyandıran saygısından yoksun her göğüs, daralıp bunılır ve kasvet ve sıkıntı içinde kalır, ferahlamasına da inkân yoktur. O'nu anmaktan yüz çeviren bütün ruhlar, dört bir yanları karanlıklarla kaplı ruhlardır. Çünkü *“Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, tıpkı içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir...”*

Nur, 24/35

Ben O'na hamd ediyorum.

O'nu ne kadar çok anarsak o kadar çok ferahlık ve genişlik duyarız.

Ayrıca O'na şükrediyorum. Şükreden kullarına O'nun ni-meti sabah ve akşam artırılarak verilir.

İman ediyorum ki Allah'tan başka ilâh yoktur ve O ortağı olmayan Tek'tir.

Düşmanlarıma karşı silâh olarak kullanabileceğim bu iman, ne güzel silâh ve cennete götüren ne güzel yoldur!

Ben bu imanı, ebedî yurdumun kapısının anahtarı olarak da elimde hazır tutuyorum, çünkü cennetin bundan başka anahtarı yoktur*.

Ayrıca iman ediyorum ki Muhammed O'nun kulu ve re-sulüdür.

* İki en sahih hadis kitabı olan Sahih-i Buhârî ve Sahih-i Müslim'de geçen şu hadise gönderme: *Kim Allah'tan başka ilâh olmadığına ve O'nun bir benzerinin bulunmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi, İsa'nın da Allah'ın elçisi ve Meryem'e kendisinden attığı ruhu olduğuna, cennetin ve cehennemin varlığına iman ederse, Allah onu cennetin istediği sekiz kapısından birinden içeri sokar.*

Yüce Allah onu, Bir ve Tek olduğunu harikulâde bir şekilde duyursun ve kullarına hidayet yolunu apaçık göstereceğini diye göndermiştir.

Efendimiz aleyhisselâm da, O'nun teklifi ve birliği bütün yer ve yönlere görünsün diye durmadan Allah'ı tanıtmaya çalışmıştır.

Öte yandan, katılaştıran kalpler gerektiği gibi düzelsin ve kendine gelsin diye de sürekli olarak Allah ile korkutmuştur. Gönülleri Allah aşkıyla tam anlamıyla dolup taşsınlar diye de Allah'ın sayısız nimetlerini durmadan hatırlatmıştır. Allah'ın rahmeti ve selâmı onun, ailesinin ve sahabilerinin üzerine olsun!

Bilesiniz ki Allah Teâlâ bütün varlıkları kendisinden hem çekinsinler, hem umsunlar, hem de kendisine sevgi beslesinler diye yaratıp var etmiştir. Nitekim buyurur:

“Cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım...” Zâriyât, 51/56

Allah hakkında bilgi sahibi olunur ve Allah hakkıyla bilinip tanınırsa, o zaman Yüce Allah'a elbette daha iyi kullukta bulunulur.

Zaten Rabbimiz gökleri yeri ve onların içinde bulunan her şeyi, kendisinin Birliğinin ve Büyüklüğünün delilleri olarak görülüp anlaşılın ve kendisine iman edilsin diye yoktan var etmiştir. Nitekim buyurur:

“Allah, yedi göğü ve aynı şekilde yeri(n sayısız parçasını) yaratandır. O'nun (yaratıcı) iradesi, bütün bu (yarattık)ları aracılığıyla kesintisiz tecelli eder ki Allah'ın her şeye kâdir olduğunu ve her şeyi bilgisiyle kuşattığını göresiniz...” Talâk, 65/12

İmdi, bilelim ki kulluk üç temel esasa dayanır: Korku, umut ve aşk.

Bu üç kavramın üçü de gereklidir. Bunların üçünü bir araya getirmekse, olmazsa olmaz bir şarttır.

Zaten Selef (Efendimiz aleyhisselâmı gören kuşak/sahabîler ile o kuşağı gören nesil/tabîiler), bu üç kavramdan ikisini bir yana bırakıp sadece birine sarılarak ibadet edenleri hiç hoş karşılamamışlardır.

Aslına bakarsanız Hâricîler* ve onların benzeri dinî grupların ortaya çıkış sebebi, korku şıkkına aşırı önem verirken muhabbet ve umut şıklarını hiç kaale almamalarıdır.

Mürcie** mezhebi de sadece umudu esas alıp korkuyu ve aşkı bütünüyle terketmekten kaynaklanmıştır.

İbâhîler (her şeyi mubah, helâl sayan ve haram nedir tanımayanlar) ile Hulûliye (Allah'ın insan bedenine girdiği) inancı taşıyanlar ve din anlayışlarında bunlara benzeyen gruplar ise, aşk ve muhabbet şıkında aşırıya kaçmış, korku ve umudu bütünüyle reddetmişlerdir.

Diğer taraftan, manevî yol alışı öncelik veren son kuşaklar (yazarın yaşadığı dönem) içinde pek çok kimse aşk ve muhabbet konusunda bol bol âfâkî (rastgele) sözler ediyor ve gerçekte hardal tanesi kadar olsun alâkası bulunmayan anlamsız konuşmalar yapıyorlar. Onların bu söylediklerinin ne Kur'ân'da yeri vardır, ne de Sünnet'te (Efendimiz aleyhisselâmın söz ve davranışında). Bu ümmetin eski büyük âlim ve önderlerinin söz ve davranışlarında da böyle bir şey bulunmaz. Çünkü bunlar kuru iddialardır, böylesi boş id-

* Hâricîlik, Hz. Ali Efendimiz ile Muaviye arasındaki savaşta Hz. Ali'nin istemeyerek hakemliği kabul etmesi ve hakemlerin de Muaviye'ye hak vermesi sonrasında Hz. Ali Efendimize başkaldırıp isyan eden ve hatta hakemleri kabul ettiği için Hz. Ali Efendimizi kâfir olmakla suçlayacak kadar ileri giden siyasi ve dinî bir mezheptir.

** Bu mezhep mensupları, iman etmenin insanın öte dünya kurtuluşu için yeterli olduğuna, dinin emirlerini yerine getirmese ve büyük günah işlese dahi kişinin cennete girebileceğine inanır.

dialarda bulunanların büyük vebali olur ve kendileri çok büyük tehlike içindedirler.

Bazıları da bu kuru iddialarını resimlere tapanların şiirleriyle süslüyorlar ki bu davranışları da imanları açısından oldukça vahimdir. Kimileri de kendi manevî ve ahlâkî tutumlarını âşıkların hikâyeleriyle bezeyip edep erkân öğretmeye kalkışıyorlar. Bütün bunların zararı büyüktür, tehlikesi de çoktur. Çünkü aşkın a'sından ve b'sinden habersiz biri çıkıp ölçüsüzce aşktan dem vurma cüretini gösterebilir. Zünnûn hazretlerinin yanında aşktan bahsedildiği an, yaptığı şu uyarı ne güzel bir ikazdır: *"Bu konuda susun! Susun ki aşktan nasibi olmayanlar bunu işitip de âşıklık davasına kalkışmasın!"* Çünkü insanlar gururlanmayı, övünmeyi ve gösterişi pek severler. Allah Resulü sallallâhü aleyhi ve sellem de bu tür kimseleri şöyle tarif eder: *"Sahip olmadığı hâli dışa vuran kimse, çalıntı elbiseler giyen kişiye benzer."* Zaten aşk iddiasında bulunanların çoğu, söz ve davranış bakımından kulluğa hiç yakışmayan taşkınlık ve hezeyanlarda bulunurlar.

Allah aşkı (muhabbetullah), bunun işaretleri, yolları, gerekleri, olmazsa olmazları konusunda Kur'ân'da, Efendimiz aleyhisselâmın söz ve davranışlarında, sahabe ve tabiînden büyüklerimizin ifadelerinde ve manevî dereceleri yüksek âlimlerin konuşmalarında dile getirilen noktaları derleyip toparlayabilmem için Yüce Rabbimin yardımını niyaz ederek işe koyuldum.

Uzun olmaması için de konuyu çok geniş çaplı olarak ele almak istemedim. On iki bölüm içinde diyeceklerimi toparladım.

Kitabıma *"İstinşâku Nesîmu'l-Üns Nefehâtü Rıyâdî'l-Kuds / Kutsal Bahçelerin Esintilerinden Dostluk Meltemini İçine Çekme"* adını verdim. Gerçekten de o yakınlığın mel-

temini soludukça âşıkların kalpleri özlemle dolup taşar. Zaten Taberânî'de geçen bir hadise göre: “Yüce Allah cennete şöyle emreder: İçindekilere hoş görün ki dolup taşsınlar!” Şöyle bir hadis de vardır: “Allah Teâlâ Adn cennetini kırmızı yakuttan yarattı. Ardından ‘Süslen!’ dedi, süslendi. Sonra ‘Konuş!’ dedi ve o şöyle konuştu: Senin kendisinden razı olduğun kula ne mutlu! Daha sonra Yüce Allah onu dürüp topladı ve onu Arş’a astı. Artık oraya kimse girmedi. Sadece eşi ve ortağı olmayan Yüce Allah her seher oraya girer ki seherin serinliği oradan gelir.”*

Yardımlı Allah’tan diliyor ve sadece O’na güvenip dayanıyoruz. Çünkü gücümüz de, kudretimiz de ancak Allah sayesinde.

* Bu iki hadisi Hadis âlimleri pek güçlü bulmazlar.

ALLAH'I SEVMEK

Yüceler yücesi Allah'ı malından,
çocuklarından ve kendi öz benliğinden
daha fazla sevmenin gerekliliği

Yüce Allah şöyle buyurur: *“De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabanız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler, sizce Allah’tan peygamberinden ve Allah yolunda savaşmaktan daha sevgili ise, Allah’ın buyruğu gelene kadar bekleyin! Allah günaha gömülüp gitmiş kimseleri doğru yola erdirmez.”* Tevbe, 9/24

Ebu Abdullah Muhammed ibn Hafif el-Sûfî şöyle der:

Ebu'l-Abbas ibn Süreyc hazretleri bize Şiraz’da sordu:

Allah'ı sevmek farz mıdır, değil midir?

“Farzdır” cevabını verdik.

“Delili ne?” diye sordu.

Hiçbirimiz bir şey diyemedik.

Bu sefer biz dönüp kendisine sorduk:

Yüce Allah'ı sevmenin farz oluşunun delili nedir?

Cevap verdi: Allah Teâlâ’nın şu âyetidir:

“Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabanız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler sizce Allah’tan peygamberinden ve Allah yolunda savaşmaktan daha sevgili ise, Allah’ın buyruğu gelene kadar bekleyin!”

Ardından da şöyle dedi:

Bu âyette Yüce Allah, onları başka bir şeye olan sevgilerini Allah'a ve Peygamberine olan sevgiden daha üstün tuttukları için tehdit ediyor. Tehdit ise ancak farz olanın, yani yapılması mutlaka gerekli olanın yapılmaması durumunda söz konusu olur.

İki sahih kitapta (Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim'de) yer alan bir hadise göre Efendimiz aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

“Canımı elinde tutan Allah’a yemin ederim ki sizden biri, beni, babasından, evlâdından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş sayılmaz!”

Yine iki sahih kitapta şöyle bir hadis vardır:

“Hz. Ömer ibn Hattâb radiyallâhü anhü / Allah kendisinden razı olsun, şöyle dedi:

Yâ Resulallah! Canım hâriç seni her şeyden çok seviyorum.

Allah'ın Elçisi buyurdu:

Hayır Ömer, canından da daha çok sevmedikçe...

Bunun üzerine Ömer, ‘Vallahi seni ben canımdan da çok seviyorum’ dedi.

Allah Resulü de ‘İşte şimdi oldu!’ buyurdu.”

Bilindiği gibi, Allah Resulü'nü sevmek Yüce Allah'ı sevmeye bağlıdır. Çünkü Allah'ın Elçisi aleyhisselâm, Allah sevgisine bağlı olarak ve Allah için sevilir. Onu sevmek, ona itaat etmek ve onun izinde gitmek Allah'ın apaçık emridir.

Eğer iman, ancak insanın iman etmeyi, kendi canından, çocuklarından ve bütün yaratıklardan daha fazla sevip istemedikçe gerçekleşmiyorsa, o zaman Yüce Allah'ı sevmek nasıl bir sevgiyi gerektiriyor?

Bunu Peygamber Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem Medine'ye geldiğinde okuduğu bir hutbeden öğreniyoruz:

“Allah'ı seveni seviniz. Allah'ı bütün kalbinizle seviniz!”

Zaten Allah Resulü aleyhisselâm, Allah’a ve Elçisine olan muhabbeti, bu ikisinin dışındaki şeylere olan muhabbetin önüne almıştır. Kalplerde imanın tadına varmayı da buna bağlamıştır. Nitekim Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim’de şu hadise rastlarız:

“Kimde şu üç hâl varsa, o imanın tadını tatmıştır:

Allah ve Resulü’nü her şeyden daha çok sevmesi.

Sevdiği kimseyi Allah için sevmesi.

Allah’ın kendisini kurtardığı dinsizliğe geri dönmeyi, kendisinin ateşe atılması kadar kötü görmesi.”

Altı sahih hadis kitabından biri olan Neseî’de bu hadis şu şekilde geçer:

“Kimde şu üç nitelik varsa, onda imanın tadı ve lezzeti vardır:

Allah ve Elçisini her şeyden çok daha fazla sevmesi.

Allah için sevip Allah için kızması.

Allah’a bir şeyi ortak koştuktansa ateşe atılmayı tercih etmesi.”

İmam Ahmed ibn Hanbel’in Müsned’inde Ebu Rezin el-Ukaylî’den şu hadis nakledilir:

“Sordum:

Ey Allah’ın Resulü, iman nedir?

Cevap verdi:

Allah’tan başka ilâh olmadığına, teklîğine ve ortağı bulunmadığına, Muhammed’in O’nun kulu ve elçisi olduğuna kesinlikle inanman; Allah ve Resulünü her şeyden daha çok sevmen; Allah’a ortak koştuktansa ateşe atılmayı tercih etmen; seninle kan bağı olmayan kimseyi ancak Allah için sevmendir. Şayet sen böyleysen, sıcağın kıvrılan bir günde susuz kişinin suyu sevmesi gibi, iman sevgisi de senin yüreğine işlemiş demektir.”

Taberânî’nin Mucemü’l-Kebîr’inde de şu hadis vardır:

“Kim Allah ve Resulünü kalpten samimiyetle sever, karşılaştığı müminleri de severse, ayrıca cahiliyedeki (İslâm öncesindeki veya Müslüman olmadan önceki) durum kendisine alevlenmiş ateşe atılmak gibi gelirse, o imanın tadını tatmıştır –ya da şöyle dedi:– imanın en yücesine ermiştir.”

Zaten Yüce Allah da işte bu anlamda müminlere şöyle seslenir:

“Ey iman edenler! Mümin kadınlar hicret ederek size geldikleri zaman, onları, imtihan edin. Elbette Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz de onların inanmış kadınlar olduklarını öğrenirseniz, onları kâfirlere geri göndermeyin!”

Mümtehone, 60/10

Onların imanını bilmek için imtihan edilmelerini emretti. İşte bunun için Efendimiz aleyhisselâm onlara, yuvalarını başka bir maksatla değil, sadece Allah ve Elçisinin aşkıyla terkettiklerine dair yemin ettiriyordu. Onların imanını ölçmenin bir yolu bu.

İbn Abbas hazretleri bu âyetle ilgili olarak bize şu bilgiyi verir:

“O kadınlardan biri müslüman olmak için Peygamber aleyhisselâmın yanına geldiğinde, kocasına kızdığı için değil, sırf Allah ve Resulünü sevdiği için evini terkettiği konusunda kendisine yemin ettirirdi.”

Bu konu Tirmizî’nin bazı nüshalarında bu şekilde mevcuttur. El-Bezzâr’ın Müsned’inde ise şu ifadelerle yer alır:

“Ona şöyle yemin ettirirdi:

Vallahi kocamdan hazzetmediğim için hicret etmedim!

Billâhi ben yuvamı sırf Allah ve Resulü’nün sevgisinden dolayı terkettim!”

Aynı şekilde İbrahim ibn el-Cüneyd el-Hotlî, *Kitâbu'l-Muhabbe / Sevgi Kitabı*’nda, Ebu Hüreyre’ye dayandırılan Efendimiz aleyhisselâmın şu hadisini not eder:

“İnsanın kalbindeki iman, Yüce Allah’ı sevmesinden ibarettir.”

Son olarak büyük hadis âlimi Zührî de, Peygamberimiz sallallâhü aleyhi ve sellem'in şu hadisini bize nakleder:

“İmanın temeli, azîz ve celîl olan Allah'ı sevmek; imanın belirtisi, iyi davranış (birr) ve adaletli olmak; imanın uygulaması ise, din âlimlerine ve yaşlıya saygıdır.”

ALLAH AŞKININ İKİ DERECEŚİ

Allah Teâlâ'ya karşı duyulan muhabbetin iki derecesi vardır. *Birinci derece:* Her müslümanda mutlaka bulunması gereken Allah sevgisidir.

Bu derecedeki Allah sevgisinin belirtileri şunlardır:

İnsan, Allah'ın emrettiği şeyleri severek yapar, yasakladığı şeyleri sevmeyerek yapmaz. Allah'ın farzlarını ve haramlarını duyuran Elçisine yürekten muhabbet duyar ve daha önce belirttiğimiz gibi o Elçiyi canından ve ailesinden daha çok sever. Din konusunda onun Allah'tan alıp insanlara ulaştırdıklarından memnundur ve bunları gönül hoşluğuyla benimsir. Bütün peygamberleri ve onların izince gidenleri Allah için bağırna basar, kâfirlerin ve sapkınların cümlesini de sırf Allah için sevmez.

Bu kadarı, insanda bulunması gerekli imanın, tam ve kusursuz olması açısından olmazsa olmaz bir şarttır. Bunlardan bir kısmını ihmal eden kimsenin imanı, tam değil, kusurludur. Nitekim Yüce Rabbimiz buyurur:

“Hayır, hayır! Senin Rabbin hakkı için, onlar aralarında ihtilâf ettikleri meselelerde seni hakem yapıp, sonra da verdiği hükümden ötürü içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın sana tam bir teslimiyetle bağlanmadıkça iman etmiş olmazlar.” Nisâ, 4/65

Bu âyete göre, demek ki insanın kendisinde mutlaka bulunması gereken Allah sevgisi, tam ve kusursuz olmadıkça

gerçek imana sahip olamaz. Çünkü dört dörtlük Allah sevgisi, yapılması gerekenlerin mutlaka yapılmasını, yasaklanmış olanlardan da kesinlikle yüz çevrilmesini gerektirir.

Şöyle bir hadis vardır: “*Sâlim* –yani Ebu Huzeyfe’nin azatlı kölesi– *Allah’ı çok sever, öyle ki eğer Allah’tan korkmasaydı, yine de O’na isyan etmezdi.*”

Demek isteniyor ki: Allah’a olan aşkı, onu Allah’a isyan etmekten alıkoyuyor.

Hız. Ömer’in de şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“Ne güzel kuldur şu Suheyb! Eğer Allah’tan korkmasaydı, yine de O’na isyan etmezdi!”

Hasan ibn Âdem hazretleri şöyle derdi:

“Sev Allah’ı, sevecektir seni. Fakat bilesin ki sen Allah’a ibadet etmeyi sevmedikçe, O’nu sevemezsin!”

Abdullah ibn Hanîf hazretleri derler ki:

“Bir adam Râbia Hatun’a ‘Ben seni Allah için seviyorum’ dedi. O da ona ‘Beni kendisi için sevdiğine isyan etme!’ uyarısında bulundu.”

Zünnûn el-Mısırî’ye soruldu:

“Ben Rabbimi ne zaman severim?”

Cevap verdi: “Allah’ın buğzettiği (hiç hoşlanmadığı) bir şey senin katında sabırdan daha acı olduğu zaman.”

Bişr ibn Serî hazretleri de buyurur:

“Sevgilinin sevmediğini sevmen, sevgi belirtisi değildir.”

Ebu Yakub Nehrecûrî hazretleri de şöyle der:

“Kim ki Allah’ı sevdiğini iddia ediyor, fakat Allah’ın emrettiklerine uymuyorsa, onun iddiası boştur. Allah’tan korkmayan (Allah) âşık(ın) aşkı da aldanıştan ibarettir.”

Yahya ibn Muâz hazretlerinin sözü:

“Allah’ın koyduğu sınırları gözetmeksizin Allah aşkından dem vurmak yalancılıktır.”

Ruveym hazretleri demişti ki:

“Aşk, her türlü durumda aşkının gereğini yapmaktır.”

Bunun ardından da şu mısraları dillendirmişti:

*Bana öl diyorsan eğer sen,
Ölürüm, hem de seve seve.
Böylesi bir Hak davetine,
Can baş üstüne derim ben.*

Daha önce de belirtmiştik:

“Kul imanın lezzetini ancak, birini sırf Allah için sevdiği, dinsizlikten de ateşe atılmaktan korktuğu kadar korktuğu zaman tadar.”

O yüzden Allah için sevmek ve Allah için buğzetmek (sevmemek), imanun olmazsa olmazlarındandır.

Tirmizî’de şöyle bir hadis yer alır:

“Allah için veren, Allah için engelleyen, Allah için sevip Allah için buğzeden, imanını kemâle erdirmiştir (olgunlaştırmıştır).”

İmam Ahmed ibn Hanbel’in Müsned’inde “Allah için (evlenip) evlendiren” ilâvesi vardır.

Yine Ahmed ibn Hanbel’deki bir başka rivayette, Peygamberimiz aleyhisselâma en üstün imanun ne olduğu sorulduğunda şu cevabı verdi:

“Allah için sevmen, Allah için sevmemen, dilinden de Allah’ı hiç düşürmemendir.”

Ebu Davud da bize şu hadisi nakleder:

“Allah için seven, Allah için buğzeden, Allah için verip Allah için engelleyen, imanını kemâle erdirmiştir.”

Ebu Zer hazretlerinden rivayet edilen bir hadiste de şöyle buyrulur:

“İmanun en üstünü, Allah adına sevmek ve Allah adına buğzetmektir.”